

Kirje kuntien opetusvirastoille

Helena Kekkonen:

NUORIA ON KUUNNELTAVA

Jokelan traagiset tapaukset ovat oikeutetusti herättäneet laajaa yhteiskunnallista keskustelua. Monet nuoret toteavat elävänsä varsin kovassa yhteiskunnassa. He kokevat, että tullaan hyväksytyiksi heidän on noudatettava aikuisten luomia malleja ja toteutettava vanhempien toiveita. Niitä ovat elämässä menestyminen ja ”päteminen”, mikä vaatii nuorilta keskinäisen kilpailun hyväksymistä, työtä ja tehokkuutta. Heille ei jää tarpeeksi aikaa rauhalliseen keskinäiseen yhdessäoloon ja keskusteluihin, elämän mielekkyyden pohtimiseen.

Nuorten omista ajatuksista voi saada käsityksen esim. nuorten kirjallisuuden avulla. Suosittelen kaikille kasvattajille mm seuraavien kirjojen lukemista: Reija Kaskiaho: Ajolähtö, WSOY 2006 ja Anna-Liisa Haakana: Ykä yksinäinen, WSOY 2007.

Ensimmäisessä kirjassa 17-vuotias lukiolainen Toni pitää pyynnöstä puheen työhönottajalle:
”Mä olen aina ollut sitä mieltä, että jos lapset tai lähinnä nuoret hallitsisivat maailmaa, tää olis paljon parempi paikka. Aikuisten maailmankuva on jotenkin synkkä ja pimeä, ne sotivat joka asiasta eivätkä opi enää mitään uutta. Nuoret oppii virheistään ja tekemisistään, mutta aikuinen syyttää niistä aina jotain muuta kuin itseään, mieluiten nuoria, mutta myös vaikka yhteiskuntaa, jos nuoria ei satu olemaan paikalla. Jos nuorille annettaisiin valta, täällä tulais paljon paremmin toimeen kaiken maailman ihmisten kanssa. ---Nuoret pystyvät olemaan iloisia toisten puolesta ja ottamaan mallia jonkun rohkeista ratkaisuista sen sijaan, että itkevät niistä iltalehtien yleisönosastoissa.”

Kouluissa tulisi nyt nostaa esille ja tehdä tunnetuksi YK:n Vuosituhattavoituksesta, jonka mukaan vuodet 2000 – 2010 ovat ”Väkivallattomuuteen ja rauhaan kasvattamisen vuosikymmen”. Siinä todetaan: ”Väkivaltaa vastaan voidaan taistella väkivallattomasti vain yhdellä tavalla: kasvattamalla”. Julistuksen allekirjoittajina oli 20 Rauhan Nobelpalkinnon saajaa, mm Nelson Mandela, Desmond Tutu, Äiti Teresa ja Elin Wiesel. Kaiken kasvatuksen tavoitteena ja ohjeena tulee olla universaaliset, yhteisesti hyväksytyt eettiset arvot: ”valmentautuminen rauhaan, kansainväliseen ymmärtämykseen ja yhteistyöhön”, esittää myös Unesco v.1995. Koulujen tiukaksi asetetuista opetussuunnitelmista voidaan tinkiä ”sydämen sivistyksen” ja henkisen kasvun edellytysten luomiseksi.

Miten kouluissa voitaisiin toteuttaa edellämainittuja tavoitteita? Opettajat tekevät erittäin arvokasta työtään suuressa paineessa, liian suurten luokkien kanssa, riittävien apuvoimien ja resurssien puutteessa. Toimintaolosuhteita voidaan kuitenkin muuttaa. Vanhempien, isovanhempien, koko yhteiskunnan tulee tulla tueksi! Isovanhemmat voivat pitää tunteja ja iltapäiväkerhoja mitä erilaisemmista aiheista; heillä on elämäkokemusta ja kykyjä kädentaitojen, kirjallisuuden, liikunnan, taiteiden ym alojen osaamisessa. He voivat antaa nuorten tarvitsemää aikuisten tukea monessa suhteessa, he voivat tarvittaessa luoda yhteyksiä ”kumminuorten” kanssa, jos heidän omat isovanhempansa asuvat kaukana.

Unescon toivomaa ”kansainvälistä ymmärtämystä” voidaan lisätä mm taksvärkkien avulla; niitä esittelemässä ja tuloksista kertomassa isovanhemmat voivat jälleen olla opettajien tukena. Taksvärkit ovatkin osoittautuneet nuoria kiinnostaviksi toimenpiteiksi: sitä kautta saadaan uusia ystäviä jopa toiselta puolelta maapalloa, ja nuori tuntee täten omalta osaltaan parantavansa maailmaa, vähentävänsä sen epäoikeudenmukaisuuksia:

”Älä sure, että olet vain yksi ihminen,
että voit vaikuttaa vähän!
Yksikin nälkää näkevä ihminen vähemmän
merkitsee yhtä veljeä enemmän!”

Jokelan tapahtumat ja muut päivittäin mediassa esilletulevat surulliset uutiset väkivallan teoista ja sodista eivät saisi johtaa välinpitämättömyyteen ja passiivisuuteen. Mahdollisuuksia muutokseen on olemassa, ja me kaikki yhdessä olemme vastuussa niiden toteutumisesta. ”Toisenlainen maailma on mahdollinen!” (Attac)

”Kun järjetöntä väkivaltaa on kaikkialla
. ja se tuntuu toivottomalta,
niin ajatelkaa, mitä ei saisi ajatella,
sanokaa asioita mitä ei saisi sanoa,
murtautukaa ulos linnoituksistanne,
- puhukaa, puhukaa!
Voi tapahtua ihme!”

(Nelson Mandela)